

Pélé Yoets

Galout - Guimel

אמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות ד, יד) הוי גולה למקום תורה. והן אמת שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: מצוה על האדם שידור במקום אבותיו, וכצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו ואי אפשר לאדם לעקר דירתו ממכון שבתו, אבל אם יארע שהכרח לעקר דירתו ממקומו על דרך מאמרם ז"ל (ב"מ עה, ב) מאן דביש לה בהאי מתא ליזיל למתא אחריתי. יבחר לו להיות גולה למקום תורה, שמבטח לו שבניו תלמידי חכמים, והוא גם כן ילמד את החקים ואת המשפטים וילך בדרך טובים. ויפה אמר רבי יוסי בן קסמא (אבות ו, ט) אם אתה נותן לי כל כסף וזהב שבעולם איני דר אלא במקום תורה, שאם ילמד דבר אחד טוב דיו. והן בכלל שהרוצה לזכות לכתרה של תורה ואינו מוצא במקומו ממי ללמד ישלחנו אביו או ילך לו לעיר של חכמים ושל סופרים ללמד תורה, ואל יחוש לא על הטרחה ולא על הפרידה ולא על ההוצאה, שהכל כאין נגד טובת היות זוכה לכתרה של תורה, ואפילו אם יש חכם בעירו לפעמים יותר יוכל ללמד בהיותו גולה לעיר אחרת, וכמו שכתבו התוספות (שבת ט! ב ד"ה הא לן) שכן היה מנהגן של ראשונים שבני ארץ ישראל היו הולכים ללמד תורה בבבל כדי להיות מושבים בלי טרדה:

וכבר אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ערובין נה, א) על פסוק (דברים ל יב) לא בשמים היא. שאם היתה בשמים היית צריך לילך אחריה. ולא מעבר לים. שאם היתה מעבר לים היית צריך לילך אחריה. ולו חכמו ישכילו האבות והבנים גדל טובת הזוכה שיהיו בניו בני תורה היו מוכרים כסותם ושולחים בניהם למקום

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

תורה אפלו לסוף העולם. וסגלת התורה היא שנקנית יותר על ידי גלות וטלטול, ועל כן אמרו, צא ולמד. והכל לפי מה שהוא אדם, שבדורות הללו אם יש לו ממי ללמד במקומו בשוב יותר טוב שאל יזוז ממקומו כדי שתהינה עיניו של אב פקוחות על ילדיו, ואם הוא נשוי שיהא שריו אצל אשתו: ואם יצטרך להיות גולה או בשביל התורה או שהולך בדרכים בעבור פרנסתו כדרך התגרים, טוב לגבר שיכון וישפך שיחה שיהא חשוב לו הדרך ההיא בשביל גלות ושהוא מקבל גזרת השמים באהבה להיות גולה לכפרת עוונות כמאמר רבותינו זכרונם לברכה שאמרו (סנהדרין לז, ב) גלות מכפרת עון, ובלבד שישמר בדרך אשר הולך מכל דבר רע שלא יהא כמקנח מצד אחד ומלכלך מצד אחר. ואם לא יזדמן לו בגזרת שמים לילך בדרכים, יש שעוקר דירתו מבית לבית וחשוב גלות ויכון לזה, שהרי אמרו (פסיקתא דרב כהנא פכ"ט) שמה שאנו גולים בחג מבית לסכה הוא לנו לגלות מכפרת עון. ולזה יכון גם כן כשהולך מביתו לבית הכנסת או לבית המדרש וקשה עליו מאד ביום סגריר ונושא הצנ"ה, או שיושב כל הלילה בבית המדרש ואינו מישב בישיבתו ובשכיבתו כמו בביתו, יקבל באהבה ויעשה בשמחה, ויכון שיהא גלות מכפרת עון. וכן בערבי פסחים שמפנים הבתים בעבור בדיקת החמץ ומושיבים את הבעל הבית בין תנור וכירים יקבל באהבה ויכון שיהא גלות מכפרת, וכל כיוצא בזה על כל דהוא דרך וטלטול שהוא מכרח לעשות בין לדבר מצוה בין לצרך פרנסתו יכון ויבקש שיהא חשוב לגלות מכפרת עון, כמו שאמרו (קהלת רבה ז כז) מה לי כל נפש מה לי מקצת נפש, כן הדבר הזה, מה לי גלות גדול מה לי גלות מועט, הכל עולה לחשבון, ובלבד שיכון לבו לכך ולקבולינה באהבה רבה: והנה ידוע מאמר רבותינו זכרונם לברכה שאמרו, גלות לא הניח מדה טובה לישראל. והם אמרו יאה גלותא לישראל. ואני אומר פשר דבר, שגלות הנפש לא טוב לישראל וראוי למי שיש יכולת

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

לברח ממקום שמכבידים עלם על ישראל בדברים הנוגעים אל הנפש, כגון שיש מקומות שאין מניחים לשא אשה לאיש עד שימות נשוי אחר מן העיר, או שיש מקומות שנוטלים את היהודים בעל כרחם ומוליכים אותם להיות בעלי מלחמה והם מכרחים לצאת ממדת יהדות, וכהנה גזרות קשות ומנהגים רעים שיש בקצת מלכיות, מי האיש אשר יש יכולת בידו לעקר דירתו ולברח משם ואינו משתדל לעשות כן עתיד לתן את הדין, כי יותר ראוי לברח ממקומות אלו ממי שבורח ממקום אשר ילך דבר ומגפה בר מן, ואם אין יוצאים בשביל ממונם גם ממונם אבד כמאמרם ז"ל (סנהדרין קיב, ב) מי גרם לצדיקים שידורו אצל רשעים, ממונם, לפיכך ממונם אבד. שמע מנה שכן ראוי להיות גולה ובורח מעיר שיושביה רשעים אם אינו יכול לתקן ואין בידו למחות פן יספה בעון העיר ופן יכזה בגחלתם: אבל בדברים הנוגעים אל הגוף יאה גלותא לישראל, ולא טוב לגבר לדור בערי איטליא וערי אדום וכדומה, שמחמת החרות אין אדם יכול למחות ביד עוברי עברה ואין רשות לדיני ישראל לדון בין איש ובין רעהו, אלא הכל דנים בדיני דחצתא ואין כח ביד חכם לענש, הנה כי כן וישמן ישרון ויבעט ואיש הישר והמעקל בעיניו יעשה באשר אין מי יאמר לו מה תעשה ומה תפעל. והיותר רעה חולה דלא קפדי אזנות והם פרוצים בעריות והגויות הולכות בגלוי ובפריצות ויש קבות של זונות ומתוך כך ישראל היושבים ביניהם ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם: וכן יש רעה חולה בערי אדום שגדול הזקן חרפה היא להם ומתוך כך ישראל היושבים ביניהם יש ויש הרבה שמשחיתים זקנם בתער, הואיל ונתנה רשות למשחית אין מבחין בין תער למספרים או פשטא. וכהנה רעות רבות שנמשכות מן החרות ומנהגים רעים כגון טרטיאות וקרקסאות וקרבות דעריות יד ליד לא ינקה רע. לא כן במלכות ישמעאל, שדגל התורה תרום קרנה, על פי התורה יחנו ועל פיה יסעו, ויש כח וחיל ביד החכמים וביד מנהיגי הקהלות לשבר מלתעות רשע ולהעמיד

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

הדת על תלה, והם גדורים בעריות, וקפדי טובה אזנות, וגדול
הזקן חשוב אצלם. אף על פי שיש קצת גלות, שאיש נכרי מכה
איש עברי באבן או באגרופ ומכבידים עלם במסים וארנוניות
ויאכלו את ישראל בכל פה בעלילות רשע, ולפעמים שרי הארץ
מכין וחובטין שלא מן הדין ואוסרין ומניחים אותם להיות אסירי
עני וברזל ומפחידים אותם בפחד גדול וכהנה רעות, על כל
פנים יאה גלותא לישראל, שמתוך כך הם מענים ומדכים
ונושאים עיניהם כלפי מעלה ומשעבדים את לבם לאביהם
שבשמים כדרך של ישראל שנמשלו לאילה כדאיתא במדרש
(ב"ב טז ב) מה אילה אינה יכולה לילד עד שבא נחש ונושך את
רחמה, כך ישראל אין חוזרין בתשובה אלא על ידי מלך קשה:
וכבר אמרו (שמו"ר כא ה) ופרעה הקריב (שמות יד י) שהקריב
את ישראל לאביהם שבשמים. ואמרו (מגילה יד, א) גדולה
הסרת טבעת שהסיר אחשורוש ונתן להמן יותר מארבעים
ושמונה נביאים ושבע נביאות. וכן יהיה באחרית הימים, שאם לא
יחזרו ישראל בתשובה מעמיד עליהם הקדוש ברוך הוא מלך
שגזרותיו קשים כהמן ומחזירן למוטב ומיד הם נגאלים. ומה גם
שלפי הגלות והשעבוד כך יש ברור ניצוצי הקדשה, דכתיב
(שמות א יב) וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרץ. וזה פרשו
המקבלים עת אשר שלט האדם באדם לרע לו (קהלת ח ט)
שמה ששולט אדם דקלפות באדם דקדשה הוא לרע לו,
שמברר ממנה ניצוצות הקדשה. הנה כי כן הינו דאמר, רחמנא,
או בטולך או בטולא דבר ישמעאל. (גיטין יז א) תחת ישמעאל
ולא תחת אדום:

והן אמת שהאיש אשר הוא ירא את ה' מנעוריו ימצא עזר כנגדו
להיות עובד אלקים בערי אדום, כי יש עת לכל חפץ ואין דבר
המטריד, והרוצה להיות עובד את ה' יכול לעבדו בכל מקום
ולהיות נשמר מכל דבר רע ושם נכר העובד מאהבה, אף על פי
כן ראוי לאדם שלא לקבע דירתו שם, אדרבא, ראוי להשתדל
אם יוכל לעקר דירתו משם, שאף על פי דידע אנש בנפשה כי

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

ירא ה' הוא וסר מרע, מי זה ערב שיהיו צאצאי מעיו כמותו ואם חס ושלום לדורות הבאים איזה מזרעו יצא מן השורה דם זרעיותיו תלוי בו, ולפחות יעקר את זרעו לערי טורקיא קדם שישרישו בשרש פורה ראש ולענה, כי גם זו רעה חולה יש בערי אדום שמלמדים את בניהם חכמות חיצוניות, חכמת הפילוסופיא, אשר הנמשכים אחריה הם מינים ואפיקורסים ועליהם נאמר (משלי ב יט) כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים. והן אמת שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה מז א) חן מקום על יושביו, והכל מפלאות תמים דעים אשר פזר נתן לישראל איש איש במקומו אשר המה חונים, אבל מכל מקום האיש אשר נפקחו עיניו ונתן לב לברר מקום הראוי להתישב ויש יכלת בידו לעקר דירתו, יברח לו ויבחר מקום היותר טוב לו ולזרעו לעבודת השם יתברך:
וראוי לנו אפלו במקום שיש חרות מקשי השעבוד להכיר בעצמנו שאנו שבויים דוויים וסחופים ונחלתנו נהפכה לזרים ועבדים מושלים בנו, ושלא ללכת בגדולות ובנפלאות בנויי המלבושים ובנינים מפארים, ושלא להרבות בשמחות וגיל, ושלא להרים קול שירות בתפים ובמחולות. ואף מי שהרחיב ה' את גבולו לא יתראה בפני גויי הארצות, כי קשה כשאל קנאה שמקנאים אמות העולם על ישראל, והמעט שרואים תחשכנה עיניהם מראות ונדמה להם הרבה, ולכן יהיו האנשים והנשים צנועים ולא יתראו עשרם ותכשיטם בפני הנכרים, וכשבונים בתים יעשו מבחוץ באפן שיהא נראה כסכה בכרם. וכן ראוי להשמר אפלו מישראל ממראית עין ולחוש מאד לרעת העין הרע כי רבה, וכל שכן בפני הנכרים. וידוע כמה שמדות וגרושין ורעות רבות עברו על נפשנו מחמת קנאת הגוים מתוך שלא היו נזהרים שלא להתראות, כמובא באברבנאל שבגלל כן נקרא שמו אברבנאל שהיה לאשתו טבעת טובה עד שכל רואיה אמרו "בראבו אניליא", וזה גרם גרוש ספרד, ויעקב אבינו אמר לבניו: למה תתראו (בראשית מב א). וראוי לנו לכך את ראשינו

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

כאגמון ולקבל הגלות באהבה ולהיותנו נחלים על שבר יוסף
שאפלו אם נחת שלחנו מלא דשן, אוי להם לבנים שגלו מעל
שלחן אביהם ואיך נשיר על אדמת נכר. וכתוב (הושע ט א) אל
תשמח ישראל אל גיל כעמים. ואמרו רבותינו ז"ל (ברכות לא
א) שאסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה, שנאמר
(תהלים קכו ב) אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה אז יאמרו
בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה. אבל עתה ראוי שנהיה דוויים
ונשברי לבב ונדכאים בזכרנו את ציון ורעות רבות שגרמנו ורב
טוב שאבדנו, וראוי שנעלה את ירושלים על ראש שמחתנו ונכנע
מאד, ובזה יתעשת האלקים לנו ויחיש לגאלנו ויבנה בית
המקדש במהרה בימינו אמן:

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions